

ALBINA

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Nr. 971

Anul 69
Seria II
4 august
1966
8 pagini
25 bani

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

FESTIVALUL CÎNTECULUI, DANSULUI ȘI PORTULUI POPULAR

ÎN VÎRTEJUL DANSULUI

Foto: M MERESCIU

SERBARE CÎMPENEASCĂ LA STÎLPENI

Stîlpenii arată a orășel, cu locuințe arătoase, blocuri muncitorești, piață și magazine ca în orice oraș, iar lângă șosea o cale ferată și o gară animată: călători, dar mai ales vagoane cu material lemnos care se încarcă zi și noapte. Șiruri lungi de vagoane vin încărcate pe linia ferată forestieră, șerpuiind pe valea Bratiei și a Riușorului, din munții peste care funicularul alunecă bușteni de fag, din care fabrica spintecă și prepară materia primă mult apreciată de întreprinderile producătoare de mobilă din Anglia, Egipt și India.

Peste trei mii de muncitori lucrează în exploatarea Sețu, Plaiul Lung, Slănic, Mihăești, în sectorul de cultura și refacerea pădurilor, al transporturilor, sau în cel de industrializare.

În spațioasa sală a clubului, înzestrat cu mobilier nou, se proiectează filme pe ecran lat, iar cele peste 9000 de volume din bibliotecă sînt citite de vîrstnici și tineret. Cu prilejul săptămîinii poeziei, cînd s-au deplasat aici poeți de la București și al recentei întîlniri a cititorilor cu scriitorul Șerban Nedelcu, am observat interesul deosebit al stîlpenilor și pentru literatură.

Viața culturală a unei întreprinderi pulsează, de obicei, în jurul clubului. La Stîlpeni, activitatea nu se oprește aici. Zilnic urcă la munte, la Riușor, la Plaiul Lung sau la Sețu ziare și reviste; bibliotecile volante sînt improspătate cu noutăți, aparatele de radio cu tranzistor aduc vești pe calea undelor, sau se întrec în doine și cîntece de voie bună, cu fluierașii, frați ai fagului, de

la care împrumută oricînd o frunză crudă pentru triluri ca de pasări, sau șopot de izvor.

Forestierii din Stîlpeni au un bun obicei, devenit tradiție: păstrarea unei permanente legături între cei ce lucrează în pădure și cei de-acasă. În lunile de vară, de îndată ce au înflorit finețele pădurii, în comunele din bazinul forestier se organizează serbări cîmpenești. Brigăzile artistice prezintă programe, informind familiile și satele despre succesele obținute de muncitorii forestieri, acolo sus, unde „se-ngină bradul cu fagul”, cum spune un cîntec de prin Muscel. Minunate au fost serbările cîmpenești de la Mihăești și Clucereasa. Neîntrecută însă va rămîne cea organizată de curînd, în pădurea Riușor...

În dimineața acelei duminici forfotă mare în jurul gării. Un tren cu 22 de vagoane-platformă se pregătea de plecare. Forestierii și familiile lor, prieteni și invitați, grăbeau spre tren. Aproape trei ore a gîfîit locomotiva mică de munte, trăgîndu-și vesela și zgomotoasa „încărcătură”. Fanfara sindicatului stîrnea ecoul pădurilor și trenul înainta pe linia șerpuită, pe Valea Bratiei și apoi pe cea a Riușorului. Ajuns la destinație, fluviul pestriț, purtat pe șine, s-a revărsat într-o poiană străjuită de brazi, în mijlocul căreia se ridică un foisor de vinătoare. Bufetele și chioșcurile alimentare, amenajate printre brazi, își așteptau consumatorii.

Pe scena ridicată în aer liber s-au perindat, de dimi-

neață și pînă la sfințitul soarelui, numeroase echipe artistice. Spectatorii, așezați pe covorul verde al ierbii, pe un loc povirnit ușor către scenă, urmăreau programul. Și ca în fiecare an, păsările, cîntăreții pădurilor, nu s-au mai auzit, cîntecul lor fiind acoperit de difuzoarele atîrnate în crengile de brad.

Pentru susținerea programului artistic, alături de corul sindicatului format din peste o sută muncitori, fanfara, brigăzile artistice și taraful care a acompaniat cîteva soliste bucureștene, și-au dat concursul și formațiile artistice ale altor sindicate, care au venit să salute astfel strădania și voia bună a forestierilor din Stîlpeni. Dintre formațiile venite la Riușor merită a fi amintite acelea de la Uzina mecanică Muscelul, Filatura Musceleanca, Fabrica de confecții 6 Martie din Curtea de Argeș, dovedind multă pregătire și artă în interpretarea muzicii populare.

Forestierii vor purta multă vreme amintirea acestei serbări cîmpenești care s-a încheiat tîrziu, cînd pe catifeaua cerului prinsă în copci de aur în virful brazilor, au început a se broda, cu fir argintiu desprins din ghemul lunii, stele, una cîte una, puzderie cît noaptea. Astfel de serbări fac parte din ființa forestierilor, harnici și pricepuți oameni, care transformă aurul verde al pădurilor noastre într-o ramură importantă a economiei României socialiste.

lordache RĂDUCU

Din lutul inform se nasc formele suple. Meșterul olar Mitriță Viscol din Oboga-Ottenia, la masa de lucru

Note
de
lectură

S. PĂUN:

„Pămînt sălbatic”

Cartea lui Stelian Păun, *Pămînt sălbatic*, aduce în literatură o zonă a realității noastre social-istorice mai puțin abordată. Este vorba despre viața grea a hamalilor dintr-un port dunărean — de la poalele Măgurii Gropilor — la începutul secolului nostru, despre ura nestăvilită a acestora împotriva asupritorilor, despre încolțirea primilor germeni ai conștiinței de clasă și de presimțire a unui viitor fericit.

Proza de observație îl avantajează pe S. Păun și adevărata măsură a talentului său o dă recurgînd la această formă.

Materialul faptic deosebit de bogat de care dispune ar fi putut pune în pericol unitatea cărții dacă autorul nu s-ar fi orientat cu ușurință în multitudinea de fapte și nu le-ar fi organizat atent și sigur, cu o finalitate precisă.

Dat fiind că secvențele se succed scurte și repezi se stabilește impresia unei trăiri retrospective sacadate. Emoția există subteran, intensă, dar bine reținută.

Personajul Voicu Ducan, „sumum” de mîrșavie și putreziciune, îngroșat pînă la caricatură e urmărit cu o ură puternică, dar însoțită de o severitate care dă nota de obiectivare atît de necesară într-un roman de observație. Prefectul Sofronie Ivănescu, cămătarul Ionel Stanciu, avocatul Spirea,

negustorul Ricsdörfer, Florea Ghenea și Niță Praicu, celelalte personaje negative sînt conturate tot în culori întunecate, cu o pastă groasă, însă cu o mai pronunțată obiectivizare.

Simpatia autorului se îndreaptă spre cei năpăstuiți, spre hamalii portului de la poalele Măgurii Gropilor. Nemulțumiți de viața grea pe care o duc și revoltați de exploatarea la care sînt supuși, aceștia încep să-și dea seama că pot și trebuie să protesteze și că luptînd pot să aibă o viață mai bună.

Din grupul hamalilor se disting cîteva figuri crenonate sobru și cu fermitate: Marin Oroviceanu, care va deveni mai tîrziu muncitor la atelierele Grivița, Petre Bărăitaru, care își va lua ochi de fiară, spre a nu încăpea pe „mina” vătăfilor, după o bătaie zdravănă aplicată lui Voicu Ducan, Suhăianu, care își pierde și el urma, ascunzîndu-se de ochii lumii.

Stindardul luptei pentru dreptate îl va duce Oroviceanu și fiul său Andrei.

Dintre figurile feminine, Ana, soția lui Oroviceanu, aduce o notă de blîndețe și căldură, Cristina, personaj de altă factură și care se anunța foarte interesant și lăsat însă în suspensie datorită scurtimii cărții și desfășurării aglomerate și rapide a romanului.

Victoria
MARINESCU

O ÎNTÎMPLARE

Răsfoiesc un registru cu scoarțe albastre în care e consemnată activitatea corului din comuna Vișoara. Paginile lui înfățișează istoria unei formații tinere, care prin pasiune și dăruire pentru arta cîntului, a ajuns în scurtă vreme printre cele mai bune coruri de pe meleagurile Turdei.

Mă opresc îndelung la filele acestui jurnal și am impresia că mă aflu în fața unui catalog de școală. Pe cîteva pagini, întîlnesc numele celor 120 de coriști, cu prezența lor la repetiții. Apoi scurte aprecieri ale dirijorului despre interpreți și comportarea lor în formație. Absențe sînt foarte rare. Doar în dreptul unui singur nume, al lui Ioan M. am observat cîteva. Întrebîndu-l pe Marin Oargă, directorul căminului cultural, despre aceste absențe mi-a povestit următoarele:

Ioan M. e un tînar de 19 ani. Are voce frumoasă și este apreciat de noi. S-a înscris în cor încă din toamna trecută, cînd am început organizarea unui ansamblu mai mare. O

vreme s-a purtat frumos, a fost disciplinat. Venea printre primii la repetiții, se străduia să interpreteze cît mai frumos și corect cîntecul pe care-l învățau. Cînta alături de oameni vîrstnici, fruntași în cooperativa agricolă de producție: Mihai Latiș, Ioan Duca și alții. Dar deodată, nu știu cum, el s-a schimbat. S-a înfumurat. A început să se țină de glume la repetiții. Lungea vocea, incurca pe alții, cînta aiurea. Teodor Demureac, dirijorul corului, i-a făcut observații, l-a criticat, dar degeaba. După un timp, vîzînd că discuțiile n-au dus la nici un rezultat, coriștii au hotărît să-l scoată din formație.

Ioan M. a părăsit corul. Părea nepăsător față de această hotărîre. N-a fost însă așa. Sancțiunea a avut efect favorabil. La prima repetiție, printre oamenii aflați în sală, îl zăresc și pe el. Sădea într-o bancă din ultimele rînduri și urmărea cum cîntă corul. L-am văzut și altădată în sală. Venea totdeauna la repetiții, se așeza pe locul lui și tăcea. Odată m-a oprit pe stradă.

— Tovarășe director, aș vrea să cînt din nou în cor. Ajutați-mă să mă reprimească.

— Vorbește cu dirijorul, cu coriștii, față de ei ai greșit — i-am răspuns.

În timpul unei pauze, la o repetiție, Ioan M. se apropie de scenă, emoționat, și-l rugă pe dirijor să-l asculte:

— Am greșit față de dumneavoastră, față de întregul cor. Vă rog să mă reprimiți în ansamblu. Vă promit că mă voi purta așa cum se cuvine. Mă voi strădui să...

N-a mai continuat. Se uita în jos... Aștepta...

Corul l-a primit din nou în rîndurile sale. Cînd s-a reluat repetiția a urcat și el pe scenă. A cîntat împreună cu formația. Cunoștea cîntecul.

De atunci n-avem pentru el decît cuvinte de laudă. E unul din bunii noștri cîntăreți, a încheiat Marin Oargă, directorul căminului cultural din Vișoara.

R. IARAI

Grâul românesc

de ing. N. EUSTAŢIU
şef. laborator la ICCPT Fundulea

De-a lungul mileniilor

Analizând boabele de grâu găsite în locuințele preistorice, arheologii apreciază că această plantă este cultivată de peste 9000 de ani. În viața celor mai vechi popoare, grâul a ocupat un loc important. Cu 5000—6000 de ani în urmă, grâul ocupa suprafețe întinse în Egipt și în China. Mai târziu, cultura grâului s-a dezvoltat mult în țările din bazinul Mării Mediterane, Siria, Palestina, Libia, apoi în Grecia antică și pe teritoriul Imperiului Roman. Cetățile grecești și apoi Imperiul Roman, deși cultivau suprafețe întinse, importau cantități mari pentru hrănirea populației lor foarte dense.

Pe teritoriul țării noastre, cultura grâului a fost cunoscută și practică din cele mai vechi timpuri. O dovadă sigură o constituie numeroasele monede ale cetăților grecești de pe țărmul Mării Negre care, pe lângă chipul zeiței agriculturii la vechii greci, Demeter, purtau imaginea spicelor de grâu. Mai târziu, după ce

Dacia a fost cucerită de romani, mari cantități de grâu luau drumul Romei. În timpul migrației popoarelor, cultura grâului și comerțul cu grâu au cunoscut perioade grele. După căderea Imperiului Bizantin, în epoca de înflorire a republicilor italiene Genova, Veneția, Florența, Pisa, Țările Românești făceau comerț de grâu cu aceste republici.

Venirea turcilor pe meleagurile Peninsulei Balcanice și monopolul comerțului cu grâu în favoarea Imperiului Otoman au dus la reducerea suprafețelor cultivate și a comerțului cu grâu. După 1830, cind se desființează acest monopol, cultura și comerțul cu grâu au cunoscut un nou avânt, datorită cererilor tot mai mari din partea țărilor din apusul Europei, care pășiseră în epoca revoluției industriale. Totuși, grâul se vindea cu prețuri mici, iar câștigul ce revenea țăranilor era redus, aceasta și datorită recoltelor slabe ce se obțineau ca urmare a unei agriculturi înapoiate.

Producția mondială

În economia mondială actuală grâul, cu cele peste 200 milioane hectare cultivate, se găsește în fruntea plantelor de cultură. În ultimii ani, producția mondială de grâu s-a ridicat la 250—270 milioane tone anual, printre principalele țări producătoare numărându-se U.R.S.S., R.P. Chineză, S.U.A., Canada, Franța, India și Italia. Statisticile arată că aproximativ jumătate din populația globului consumă grâu sub diferite forme, în timp ce cealaltă jumătate consumă în special orez, apoi porumb, sorg, alte cereale și cartofi. Răspindirea mare a culturii grâului în lume se datorește faptului că boabele de grâu constituie materia primă pentru pâine, aliment aproape complet, deosebit de valoros pentru hrana oamenilor. În afară de întreținerea principală, prepararea pâinii, grâul se utilizează direct și in-

direct în multiple feluri în hrana oamenilor. Pastele făinoase (macaroane, spaghete, fidea, tăței etc.) se consumă din ce în ce mai mult și capătă un loc de importanță mereu crescândă nu numai în Europa și America, dar chiar în alimentația zilnică a popoarelor asiatice, înlocuind treptat orezul. Din grâu se mai fabrică o multime de feluri de prăjituri, biscuiți etc.

Dacă mai amintim că grâul se utilizează și în industrie la fabricarea amidonului, glucozei, destrinei și chiar a alcoolului și că subprodusele culturii grâului (paie, pleavă) se utilizează în hrana animalelor, ca așternut în grajduri, la împletituri, ambalaje, combustibil sau materie primă pentru fabricarea hîrtiei, putem înțelege ușor importanța uriașă a grâului în viața oamenilor.

Grâul în economia țării

În țara noastră, grâul ocupă un loc deosebit de important. Suprafața cultivată cu grâu a crescut de la 2562800 ha, în perioada 1934—1938, la aproape 3000000 ha, în perioada 1961—1965, ceea ce reprezintă un spor de 17 la sută. Producția de grâu a crescut însă mai repede decât suprafața destinată acestei culturi. Creșterea producției oglindește atenția deosebită de care se bucură cultura grâului în țara noastră. Aceste câteva cifre vorbesc limpede despre progresul evident realizat în cultura grâului în țara noastră, progres obținut în urma cooperativizării agriculturii care a permis introducerea în practica agricolă a celor mai noi și mai valoroase cuceriri ale științei, răspindirea rapidă a noilor soiuri valoroase, mecanizarea, chimizarea și dezvoltarea culturilor irigate, factori fără de care nu se poate închipui obținerea de recolte bogate și de calitate superioară la plantele agricole.

Aportul științei românești

Așa cum se arată în Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al IX-lea Congres al partidului, „sporirea producției vegetale va trebui să se realizeze prin recolte

mari la hectar; în acest scop trebuie organizată pe baze științifice întreaga activitate a unităților agricole, valorificarea la maximum a condițiilor create prin mecanizare, chimizare și prin

extinderea irigațiilor, mobilizându-se toate rezervele de care dispune agricultura noastră socialistă”.

Activitatea de creare de noi soiuri are, la noi în țară, o frumoasă tradiție. Primele lucrări în această direcție — efectuate la începutul secolului nostru — sint legate de numele lui V. Cîrnu Munteanu, C. Cipăianu, C. Sandu-Aldea, Gh. Ionescu-Sisești, K. Konopi, G. Asbirovici și alții. O contribuție importantă a adus-o Institutul de cercetări agronomice înființat în 1928, a cărui activitate în direcția ameliorării grâului s-a tradus prin raionarea unor soiuri valoroase ca A 15, Cenad 117, Odvoș 241, Bankut 1201 și prin crearea unor soiuri ca Tg. Frumos 16, Bărăgan 77 etc.

Sectorul de ameliorare în general și de ameliorarea grâului a fost considerabil întărit apoi prin înființarea, în anul 1957, a Institutului pentru cultura porumbului (care a avut și importante sarcini în ameliorarea grâului) și mai ales în 1961, prin unificarea forțelor celor două institute în actualul Institut de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea.

Pe lângă experimentarea unui mare număr de soiuri străine, din care cele mai bune au fost recomandate producției (Bezostaia 1, Triumph etc.), institutul desfășoară largi lucrări în direcția creării de noi soiuri. Un succes l-a constituit raionarea, în anul trecut, a noului soi de grâu de toamnă București 1, soi semiintensiv, care valorifică bine dozele mici și moderate de îngrășămintă, are o bună rezistență la cădere în condiții obișnuite. Este un soi rezistent la frig și la secetă, mai timpuriu cu 3—4 zile decât soiul Bezostaia 1, are o rezistență mijlocie la bolile criptogamice și bune însușiri de panificație. Acest soi urmează să fie cultivat în Bărăgan, silvostepa Munteniei și Olteniei, în cîmpia de la vestul țării, în silvostepa Moldovei și în zona dealurilor din sudul țării, unde urmează să înlocuiască unele soiuri mai puțin valoroase, ca Ponca și Nr. 301. Valoros este, de asemenea, și soiul Iași 1, obținut la stațiunea experimentală Podul Iloaiei a ICCPT și care urmează să fie cultivat în regiunea Iași.

În rețeaua de stațiuni experimentale ale institutului, se află în curs de încercare o serie de linii noi în perspectivă. Astfel, linii ca F 55—62,

F 194—62 și altele au arătat o mare capacitate de producție, o bună rezistență la iernare și la secetă, precocitate remarcabilă, foarte bună rezistență la cădere, bună rezistență la principalele boli, însușiri de panificație bune. După terminarea experimentării se va putea cunoaște exact valoarea noilor creații, iar cele mai bune vor fi introduse în producție.

Pentru obținerea de recolte bogate la grâu, în afară de cultivarea celor mai valoroase soiuri, o mare atenție trebuie acordată aplicării celor mai moderne metode de cultură. Și în această privință Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice a desfășurat o intensă și rodnică activitate. Institutul, după cercetări minuțioase, a pus la dispoziție producției recomandări științifice privind cele mai potrivite rotații pentru grâu, metodele de pregătire a terenului, datele despre densitate, adîncime și epoca de semănat, dozele optime de îngrășare și toate celelalte măsuri menite să ducă la obținerea de recolte mari.

Multe din gospodăriile de stat și cooperativele agricole de producție care au aplicat corect recomandările științifice au obținut rezultate foarte bune în cultura grâului. Astfel, în anul trecut, gospodăria agricolă de stat Văceni, regiunea București, a obținut în medie 3723 kg grâu la hectar pe o suprafață de 1420 hectare. La G.A.S. Toporu, aceeași regiune, de pe un lot de 42 hectare s-au obținut 210 tone, echivalînd cu o producție medie de 5000 kg la hectar.

Rezultate valoroase au obținut și cooperativele agricole de producție. Edificatoare sint producțiile de grâu obținute de membrii cooperatori din Plosca, regiunea Oltenia (3325 kg la ha, pe o suprafață de 175 hectare), a celor din Grivița, raionul Slobozia, (4680 kg la hectar, pe o suprafață de 127 hectare). În raionul Negru Vodă cooperativele agricole au izbutit ca în numai cîțiva ani să dubleze aproape producția de grâu.

Cele câteva exemple arată marile posibilități ce există ca — în cadrul agriculturii noastre socialiste, din ce în ce mai bine dotată cu mijloace tehnice, printr-o bună organizare a muncii, prin aplicarea corectă a recomandărilor științifice — să se obțină producții de grâu mari, constante și de bună calitate.

Cîntec, joc și port românesc

Tradiționalul Festival al cîntecului, dansului și portului popular e în plină desfășurare.

Pe scenele teatrelor de vară de pe litoralul Mării Negre, din capitala patriei noastre, de la Sinaia și Predeal, cele 8 ansambluri folclorice de artiști amatori din regiunile Argeș, Crișana, Dobrogea, Galați, Maramureș, Mureș-Autonomă Maghiară, Oltenia și Suceava, se întrec în a prezenta publicului, oamenilor muncii veniți la odihnă și numeroșilor turiști de peste hotare, bogățiile și frumusețile neasemuite ale artei noastre populare.

Prezența în ansambluri a celor mai valoroși interpreți amatori de cele mai diferite vârste, începînd de la copilul de școală (exponentul acestei generații, fiind în actualul festival talentatul cîntăreț Culiță din Băbeni-Vilcea, avînd numai 9 ani) și pînă la cel mai vîrstnic interpret din tilincă (dar și făurar în același timp) cunoscutul Mihai Lăcătușu din părțile Sucevei, confirmă vitalitatea și continuitatea prin oameni și ani a frumoaselor noastre tradiții populare, a cîntecelor, dansurilor și portului, laolaltă reprezentînd neîntrecutele comori ale folclorului românesc, atît de apreciate în țară și peste hotare.

Ceea ce caracterizează în primul rînd spectacolele ansamblurilor folclorice din această a 3-a ediție a festivalului este diversitatea de teme, de genuri (dansuri, tarafuri, grupuri folclorice, vocale și instrumentale, soliști vocali, instrumentiști și de amatori), artiști amatori interpretînd piese autentice din folclorul local, cîntece și jocuri, obiceiuri și datini strămoșești din toate colțurile țării, străduindu-se, ca de obicei, să le redea cu prospețimea și forța emoțională, culoarea lor specifică precum și acuratețea interpretării.

Multe aplauze au cules artiștii amatori din Țara Crișurilor care au interpretat pe scena festivalului de la Eforie Sud un frumos și deosebit de original spectacol folcloric, interesant prin modul de valorificare a creației populare locale și îmbogățirea acesteia cu noi culori reprezentînd obiceiuri din viața de azi a satului bihorean și îndeosebi acelea legate de manifestările prilejuite de seceris, logodnă, nuntă etc. Au stîrnit un deosebit interes tablourile Lioara, Vergelul și Tîrgul sărutului, în cadrul cărora formațiile de dansuri din Giurtelec, Beiuș, Șicula au exprimat în cîntec și joc aspecte legate de aceste datini și obiceiuri vechi. Ansamblul folcloric al regiunii Crișana a prezentat acest spectacol și pe scenele unor case de cultură din cuprinsul regiunii ca de pildă la casele de cultură din orașul Dr. Petru Groza, Beiuș, Salonta, Oradea etc.

Sucevenii au adus în plină vară pe scenele festivalului un întreg ritual de sărbătoare a Anului nou, cu nelipsitul corn vinătoresc, cu buhaiul și harapnicul, cu capra, ursul și căiușii, elemente de simbol în aceste manifestări artistice populare de veche tradiție.

Un deosebit de original spectacol folcloric au prezentat și artiștii amatori din Maramureș. Ei au adus pe scenă dansurile, cîntecele și vestitul port popular din diferite zone folclorice ale regiunii, din Oaș, Valea Chioarului, din Codru și Lăpuș, entuziasmînd mîile de spectatori prezenți la aceste spectacole. Întregul spectacol se desfășoară în cadrul unei ample nunți maramureșene, cu frumoasele ei obiceiuri și îmbogățite cu elemente noi, specifice satelor de azi ale Maramureșului. Virtuozitate, ritm, eleganță și multă autenticitate caracterizează dansurile din Oaș, cele prezentate de interpreții căminului cultural din Mireșul Mare și din alte localități.

Spațiul nu ne permite să prezentăm aspecte și din spectacolele date de celelalte ansambluri folclorice. Totuși nu putem să nu amintim de călușul argeșean interpretat cu multă măiestrie de călușarii din Vilcele și Colonești, de dansurile prezentate de formația din Stoicănești, comună vestită pentru realizările bogate ale cooperativei agricole de producție din localitate. Neuitate vor rămîne și spectacolele artiștilor amatori din regiunile Galați (prezenți cu folclorul din zona Vrancei), Dobrogea, Oltenia, Mureș-Autonomă Maghiară etc.

Festivalul din acest an consemnează prin conținutul și varietatea genurilor prezentate un nou act de cultură care tinde să intre puternic în tradiție, asemenea fermecătoarelor cîntece, dansurilor și costumelor pe care le-au prezentat, frescă vie a tot ce înseamnă artă populară, a tot ce înseamnă pasiune și talent, optimismul poporului nostru care trăiește bucuria vremurilor înnoitoare ale socialismului.

Nicolae NISTOR

directorul Casei Centrale a Creației Populare

PE PLAIURILE GEAMPARALEI

Evoluînd la Eforie Sud și Techirghiol, dobrogenii au cucerit inimile oamenilor muncii veniți din celelalte regiuni ale țării la odihnă pe litoral. Dacă judecăm după intensitatea aplauzelor punctele din program care au plăcut cel mai mult au fost cele executate de dansatorii din Măreni, raionul Negru Vodă. Pașii lor sprinteni și mărunți, mereu pe virf, au imprimat deplasărilor laterale și rotirilor o deosebită grație. Înainte ca vîrstnicii să se retragă, în scenă a fișnit, printr-un aranjament regizoral de mare efect, echipa de dansuri a Școlii generale nr. 4 din Constanța. Întîlnirea, în iureșul jocului, a celor două generații aflate la cîteva decenii depărtare una de alta, a făcut ca exclamațiile admirative de pînă atunci ale spectatorilor să se transforme în urale. Micii dansatori au jucat sigur și natural, arătînd că geamparaua are moștenitori de nădejde.

Cîntecele ansamblului folcloric dobrogean, prin particularitatea ritmului și melodiei, sînt o mireasmă venită dinspre stepă și Marea Neagră, un suspin și un strigăt de bucurie al pămîntului trecut prin atîtea frămîntări pînă a devenit grădina de astăzi.

Solistele Octavia Tudorică, Floarea Bratu, Elmas Ismail, Aurelia Corcodel și Aneta Averchi, toate tinere și frumoase, au calități vocale răsplătite cu îndelungi aplauze. Din repertoriul lor, fac parte cîntece remarcabile, izvorite din dragostea de a trăi și munci pe un pămînt generos: Dobrogea arsă de soare, Pescarii din Dobrogea, Dunăre, potecă lină, Sint țărancă dobrogeană etc.

Dintre instrumentiștii ansamblului, care numără adevărați virtuozii, o mențiune specială credem că merită grupul de fluierași din comuna Negurenii-Adamclisi. Ei au ajuns la o desăvîrșită cizelare a sunetului, fermecînd spectatorul cu un instrument în fond atît de simplu ca fluierul.

Seriozitatea, rivna îi caracterizează de fapt pe toți artiștii amatori din ansamblul dobrogean. Arși de soare, plini de viață, ei au venit de pe tarla, în răgazul dintre recoltarea păioaselor și culesul porumbului, aducînd comorile folclorului pe scenă, spre desfătarea unui public entuziasmat.

Nicolae CULCEA

DIN SIRET LA DORNA-N DEAL

In aceste zile, peisajul Predealului își îmbogățește cromatica prin prezența costumelor naționale din diferite regiuni ale țării. Peste 100 de artiști amatori coboriți din Țara de sus au venit să participe la festival. „Din Siret la Dorna-n deal / Tot cîntec de sucevean / Inginat de fluieraș, / Și de chiot de plutăș / Purtat de funicular / Hăulit de țăpinar / Și trimisul văilor / De glasul sirenelor”.

Cu acest cîntec, un grup folcloric începe programul care pe parcursul a două ore le-a oferit spectatorilor prilejul să cunoască bogăția cîntecului, jocului și portului popular din regiunea Suceava.

Cîntecele interpretate de soliștii vocali sau de cei instrumentiști la tilincă, fluier, cobză, cimpoi au adus pe scenă freazăntul codrilor și murmurul apelor. Cînd și-a făcut apariția echipa bărbătească de jocuri din Iaslovăț, părea că brazii s-au prins să joace o Corăghiască. Am avut prilejul să admirăm jocuri populare de pe valea Siretului interpretate de formația din Serafinești și jocuri de la izvoarele Moldovei prezentate de artiștii amatori din Vama-Cîmpulung, care purtau cu mîndrie vestitele bundițe încadrate la margini cu bențițe de jder.

Unii dintre membrii ansamblului folcloric sucevean ne sînt vechi cunoștințe, încă de la finala celui de-al VII-lea Concurs republican. Așa sînt cimpoierul Dumitrache Luca, Dumitru Capră — solist instrumentist... fără instrument, specialist în fluierat artistic, și zglobia fată cu glas de cristal Laura Lavric din Costișa Rădăuților, laureată a Concursului al VII-lea.

Pe alții am avut abia acum prilejul să-i vedem, deși ei activează de mulți ani în formațiile căminelor culturale. Zenovia Tîmpău, solista vocală din Pojorita, adaugă un plus de căldură și dulceață doinelor moldovene. Ion Pachișanu din Tudora dansează în formație de peste 30 de ani, iar acum apare încadrat de doi feciori și de doi nepoți.

Talentul lui Petrică Babil din Bobuleștii Botoșanului a fost descoperit cu ocazia unui recent concurs regional. I-am luat un scurt interviu înainte de intrarea în scenă:

- Cîți ani ai ?
- La 28 mai mi-am făcut buletinul.
- Ce o să cînti acum ?
- Doină, Ciobănaș și Sirbă, iar la bis — o Bătută.
- Ești sigur că o să fii bisat ?
- Apăi la Bot'seni m-or plimbat di patru ori pi scenă.
- Cînti di mult ? (uite că m-am molipsit de graiul moldovean).
- Di pi la 8 ani. Fluierul mi-l fac singur. Aiasta-i din ațar.

Să oprim aici interviul pentru a vorbi și despre emoționantul final al spectacolului — tradiții strămoșești de Anul nou. Căiușii, Ursul și Caprele — jocuri pline de optimism, umor și inventivitate au fost prezentate într-un ritm trepidant, dovedindu-ne încă o dată calitatea și vigoarea dansatorilor suceveni, a întregului ansamblu.

A. CROITORU

VI
Î
nder
l-a
pil.
Cior
din
dure, com
guri olte
că nici z
și copiii
mai mici
adunau
rul lui,
de frumu
tr-o năzu
giscă. Do
era de fel
părea că
adevărat
țerea în
rămînînd
prias gî
tare i-a
nele?
— Se
bind m
venit sa
afle de
pre ispre
taie am n

„ANSAMBLUL ARGEȘEAN M-A ULUIT!”

Nu este pentru prima dată cînd vin în România — ne spune profesorul danez Hans Jorgensen. Mă atrag peisajele incintătoare ale acestei țări, ospitalitatea și bogăția sufletească a românilor. Am avut acum fericitul prilej să asist la primul spectacol al Festivalului cîntecului, dansului și portului popular, în Sinaia. Ansamblul folcloric al regiunii Argeș m-a uluit. Peste o sută de artiști amatori au cîntat și au dansat cu pasiune, cu dăruire, cu insuflețire fără seamăn, într-un ritm susținut și în niște costume naționale ce m-au fermecat. Eram mîndru de frumusețea și varietatea costumelor noastre populare daneze, le consideram unice. Cele românești, văzute aseară, însă, le-au întrecut!”

Asemenea cuvinte le-am auzit rostite de numeroși străini care, vizitînd splendida vale a Prahovei, s-au oprit și la festivalul nostru.

anii Oltenia.

„TATEA LUI MOȘ GHEORGHE

După întimplarea asta, Gheorghică s-a lecutit de penele de gîscă. A început să cutreiere lanurile de griu și de ovăz, învăluind cu privirea-i iscoditoare fiecare fir de pai. A căutat și a meșterit multă vreme fără să știe nimeni. A fiert paiete în untdelemn, le-a potrivit sunetul, iar pe cele mai reușite le-a împodobit cu flori asemenea celor de pe carpetele olteneste.

Intr-o duminică, la o horă, Gheorghică a scos din sin două paiete și a cîntat o simfonie de s-au minunat toți.

S-a scurs mult timp de-atunci. Moș Gheorghică Cioci a ajuns la vîrsta de 86 de ani și neostoiit a fost pasiunea de a alătura cunoscutelor instrumente populare, unul nou: paiul gros de griu sau de ovăz, smuls dintr-un loc gras și

meșterit cu migală unui neîntrecut artist. Și moș Cioci a izbutit. Cu cîteva luni în urmă, el a apărut pe micul ecran de televizor în cadrul Dialogului la distanță, iar zilele acestea măiestria cu care a interpretat „la pai” cîteva doine și sirbe a fost răsplătită de aplauzele și admirația miilor de spectatori, de la munte și de la mare, care urmăresc desfășurarea Festivalului folcloric.

Văzînd oamenii adunați în jurul său și rugîndu-l să mai cînte ceva, îmi vin în minte cîteva din versurile cărora nu se știe ce consătean de-al său le-a dat glas: „Adunași oamenii droaie / Ascultînd muzica-n... paiete”.

Ovidiu MARALOIU

Alături de ele, aplauzele frenetice cu care publicul i-a răsplătit pe artiștii amatori argeșeni au conferit festivalului valoarea de păstrător al tradițiilor folclorului românesc.

O chemare impresionantă din buciumele străbune a deschis programul regiunii Argeș; un taraf prestigios sub bagheta lui Emil Tănase a interpretat Hora lui Dobrică, și astfel spectatori s-au simțit cuprinși de farmecul folclorului argeșean.

Pe scenă a apărut formația de dansuri a căminului cultural din Stoicânești. Veți mai auzi despre acești 20 de dansatori care sînt așteptați în preajma zilei de 23 August în Albania. Ei ne-au prezentat o adevărată hartă folclorică a României, pe parcursul a șase suite.

De la Jocurile din Muscel, cu mare varietate de ritmuri și figuri, cu întoarceri repezi și fluturări de picior, în care eleganța și bogăția ornamentației și coloristicei costumului popular femeiesc se evidențiază și mai mult prin contrast cu sobrietatea costumului bărbătesc, trecînd prin dansul moldovenesc, oltenesc, bănățean și dansul de pe Mureș, formația din Stoicânești ne-a adus un buchet incintător de „Dansuri de nuntă din Argeș”.

Și tot dintre acești dansatori se desprinde un grup de fluierași care ne-a incintat cu frumoasele hore și sirbe din cîmpia Boianului, bogată zonă folclorică.

Soliștii regiunii Argeș, toți foarte buni, au trebuit să răspundă de cîte două, trei ori asistențelor publicului.

Multe și alte multe frumuseți au mai fost în seara aceasta, dar trebuie să încheiem cu apoteoza spectacolului care a fost „Călușul”. Cincizeci și șase de călușari de la căminele culturale din Stoicânești, Bălănești, Colonești, Sirbii Măgura și Vilcele, ne-au transmis cel mai autentic și puternic fior artistic. Acest dans moștenit de la romani, cel mai vechi joc românesc, care a generat mulțime de alte jocuri — dansul de cel mai înalt dinamism, care solicită dansatorului nu numai vigoare și agilitate, ci și deosebită inventivitate, a avut, în interpretarea formației reunite a regiunii Argeș, o varietate de costume, de mișcări și forme de o virtuozitate și spectaculozitate desăvîrșite.

„Magnific! — a exclamat un grup de francezi. — Am văzut ansamblul „Ciocîrlia” la Paris. Acest ansamblu argeșean îl egalează”.

Eliza VICICĂ

Octavia Tudorică de la Casa de cultură Băneasa cîntă: „Dobroge arsă de soare” și „Sint țărancă dobrogeană”

„DRAGU-MI-I UNDE-AM VINIT...”

Îmi venea și mie să spun: „Dragu-mi-i unde-am vînit / Și cu cine m-am-tilnit”, asistînd la generoasa revărsare de dinamism, culoare și frumusețe a spectacolului prezentat de ansamblul de amatori ai regiunii Maramureș.

Duminică seara, în prima zi a Festivalului dansului, cîntecului și portului popular au răsunat pe scena teatrului de vară din Eforie Sud vestitele țipurituri (strigături) și nu mai puțin vestitul tropot al pașilor oșenești, strigăturile maramureșene și cîntecele Lăpușului, strînse laolaltă într-o nuntă maramureșeană.

Dansurile oșenești, roata fetelor, roata feciorilor impresionează prin energia pasului scurt și aproape bătut pe loc; tropotul a 10—12 perechi se întinde cîteodată și atunci ți se pare că un torent e în plină revărsare, că, asemenea lui, nu poate fi oprit și tropotul crește, crește, pînă la niște culmi unde oamenii se confundă cu istoria și cu natura. Tradiția orală ne spune că acest dans oșenesc, care nu e de altfel decît pas și ritm, vine din vremuri străvechi, fiind moștenit de la dacii liberi (cei care nu au fost sub stăpînirea romană). Zonă închisă pînă în zilele noastre, univers de sine stătător, Oașul a fost ferit de influențe și a păstrat pasul ferm și mîndru, și titanice dezlănțuit al vitejilor noștri străbuni. Este în această dezlănțuire forța și candoarea începuturilor unui popor, iar în țipuriturile lui se transmite semeția cea veche și bucuria de a trăi.

Oșenii păstrează în firea lor toate aceste trăsături, luminate azi de orizonturi noi. Eterna bucurie a vieții și încrederea în ziua de mîine, străluceau pe chipul frumos al țipuritoarei Ana Rîșcău, elevă în Negrești (a terminat clasa a 11-a) de fel din Tîrșolt. Fata asta este în așa măsură legată de satul ei, de viața celor de aici, încît în timpul școlii mergea în fiecare sîmbătă acasă, se îmbrăca în costum național, iar duminica era nelipsită de la horă. Aceeași lumină împodobește și chipul fetei de 17 ani — Irina Barnișca din Bicsad, maestră în țipurituri, cu strigăt modulată, supus unei tehnici complicate și fixe, cuvintele fiind gîtuite undeva la mijloc, ca îndeosebi sfîrșitul lor să fie pus sub accent.

Elementele maramureșene au fost introduse în spectacol o dată cu sosirea nuntașilor. Ca în poveștile noastre, au sosit oaspeții din toate zările. Țara Lăpușului, a Maramureșului și a Chioarului și-a trimis solii să ureze, să nuntească și să-i sîrbătorească pe miri. Și au apărut costumele albe ale lăpușenilor, zadiile vîrstate ale fetelor, zadii negre, zadii albastre, umplînd scena de culorile cîmpului și ale cerului. Pălăriile înalte de pai galben ale băieților din Chioar pluteau în ritmul dansurilor, amestecîndu-se cu clopul mic cu pană-naltă al oșenilor. Printre ei, stegarul Nicolae Orbulescu, jucînd steagul împodobit cu clopoței și cu tradiționalele culori, întreținea atmosfera de voieșie.

Cîntecele din Maramureș, Oaș, Lăpuș și Chioar interpretate de Angela Buciu, Nicolae Sabău, Irina Șimon, au constituit o autentică monografie muzicală a regiunii. Cîntecul umoristic al lui Nicolae Moldovan, ca și deosebitul har al interpretului au dat nota de veselie și voie bună convenite unei nunți.

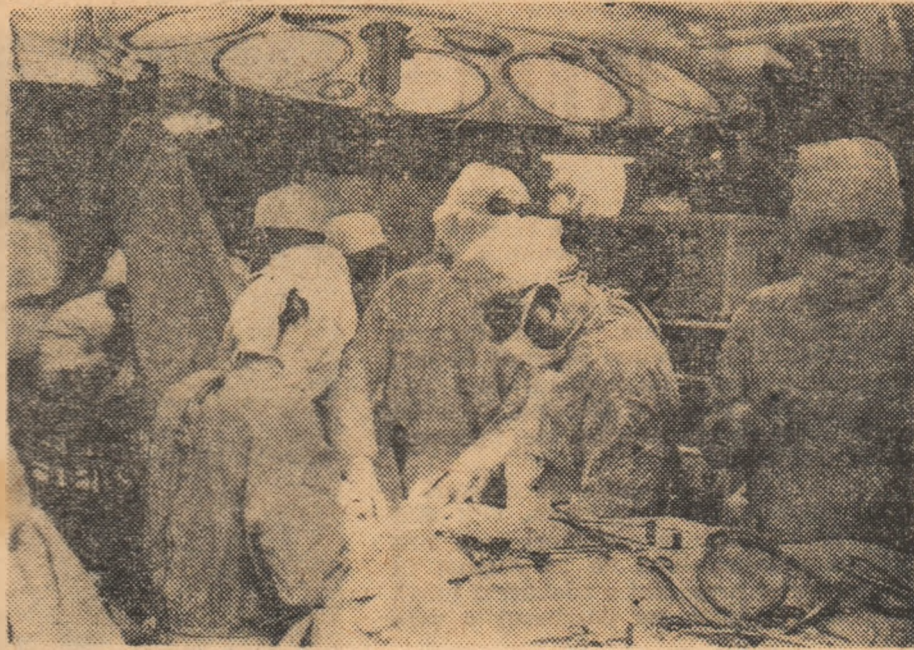
Cei 130 de artiști amatori prezenți, aleși din cei 45 000 ai regiunii, au făcut o strălucită demonstrație a capacității spiritului creator popular. Nesecatele izvoare folclorice ale Maramureșului sînt valorificate de acești interpreți — în majoritate tineri, cu un deosebit simț al autenticului și al artei majore.

M. VULPE

Voloșia, ritmul și vigoarea dansurilor prezentate de ansamblul folcloric al regiunii Maramureș au stîrnit aplauzele spectatorilor.

Operație pe inimă

la Spitalul Fundeni

BOLILE INIMII

Sîngele, lichid hrăitor, bogat în oxigen și alte substanțe, circulă în corpul omului prin artere și vene cu ajutorul inimii, organ mușchiular, care îndeplinește funcția unei pompe aspiratoare-respingătoare. Această activitate a inimii se produce ritmic regulat, în mod normal, în medie de 70-80 ori pe minut și cu o anumită presiune cunoscută sub numele de tensiune arterială. Miocardul (mușchiul inimii) este solicitat de această activitate încă din timpul când copilul e în pînțele mamei și continuă pînă încetează viața.

În ordinea frecvenței lor, bolile de inimă și ale vaselor (artere și vene) se întîlnesc sub forma aterosclerozei cu complicațiile ei, hipertensiunea arterială, bolile inimii, propriu-zis ale mușchiului cardiac, bolile valvulare (ale supapelor de închidere și deschidere în timpul funcției de pompare a singelui) și altele în mai mică măsură.

Atenția bolnavilor de inimă se îndreaptă de obicei spre o serie de simptome care ar fi: dispneea, manifestată prin oboseală și dificultate în respirație, palpitația dată de bătaile inimii pe care bolnavul le simte, regulate sau neregulate, mai accelerate sau

mai rare, durerea din dreptul inimii, edemul, o stare de infiltrație cu lichid a țesuturilor, mai des la membrele inferioare care sînt umflate și cînd apăsăm cu degetul rămîn urme, cianoza, manifestată prin colorarea albastru-violetă a pielii extremităților: mîinilor, picioarelor, unghiilor, nasului, buzelor, pierderea cunoștinței, produsă uneori de tulburări de circulație a singelui la nivelul creierului. Mai pot fi descrise și alte manifestări dar cele arătate sînt cele mai importante.

Bolile de inimă sînt provocate de diferite cauze în raport cu vîrsta omului. Așa sînt, de pildă, defectele cardiovasculare congenitale. Acestea apar chiar înainte de naștere. Nu se cunoaște precis modul lor de producere. Unii cercetători cred că s-ar datoră unor influențe directe ale mamei în timpul sarcinii, bolilor contagioase, bolilor infecțioase; alții le atribuie unor deficiențe de alimentație și lipsuri de vitamine. Se mai consideră că bolile nervoase, intoxicațiile, alcoolismul, iradierea radioactivă, bolile endocrine, emoțiile etc., sînt cauze determinante din timpul cînd este femela gravidă.

Infecțiile de focare, din amigdale, dinți, gingii, urechi, prostată, trompe uterine (a-

nexite), vezicula biliară, apendice etc., sînt rezervoare de microbi, care deși aparent închise dar cu evoluție lentă, difuzează la distanță producînd tulburări importante. Aceste focare de infecție produc cel mai frecvent reumatismul care prinde miocardul, producînd miocardita, sau prinde valvulele.

Bolile infecțioase și transmisibile: difteria, scarlatina, febra tifoidă, tifosul exantematic, unele infecții virotice ca gripa, hepatita epidemică etc., pot provoca de asemenea bolile arătate mai sus.

Ateroscleroza este o boală care se produce prin depunerea de săruri în pereții vaselor. Apare de cele mai multe ori la vîrste înaintate. Are localizări diferite: la aortă, la arterele membrilor inferioare, arterele creierului, arterele inimii (coronare) etc.

De asemenea o cauză principală de îmbolnăvire a inimii este obezitatea. Abdomenul celor grași împinge inima în sus. Grăsimea cordului îngreuiază munca de oxigenare care este deficitară și crește tensiunea arterială. Grăsimea singelui (colesterina) este crescută și favorizează ateroscleroza.

Emfizemul pulmonar și bronșita cronică obligă inima la efort, vreme îndelungată, pentru compensarea nevoilor de oxigen; plusul de efort de pompare al inimii duce la oboseală, determinînd cordul pulmonar.

Bolile glandei tiroide pot să producă tulburări de ritm (accelerări sau neregularități), hipertensiune arterială, suferința mușchiului inimii, care se poate termina prin insuficiență a întregii inimi.

Diabetul, cunoscut sub numele de boală de zahăr, dacă nu este tratat suficient favorizează formarea aterosclerozei și complicațiile acestora.

Anemia, dacă pînă la vindecare durează mai multă vreme, poate duce la îmbolnăvirea cordului.

Sifilisul netratat duce la afecțiuni cardiovasculare.

Mai sînt și alte cauze care pot determina îmbolnăvirile inimii, dar acestea sînt cele mai frecvent întîlnite. Tratarea bolilor de inimă poate fi chirurgicală sau medicamentoasă.

Chirurgia cardiacă a ajuns să rezolve în multe cazuri vindecarea unor boli grave. La spitalul Fundeni, la clinica condusă de prof. Voinea Marinescu se operează cu succes, de mulți ani de zile, stenoze mitrale, defecte cardiovasculare congenitale etc.

Cardiologii români în frunte cu academicienii Bazil Teodorescu și C. Iliescu au creat în țara noastră o valoroasă școală de specialiști ale căror realizări sînt recunoscute și apreciate în lumea întreagă.

Organizarea sanitară de stat poartă o grijă deosebită bolnavilor de inimă cuprînzînd în toată țara o rețea vastă de specialiști cardiologi, forul central fiind la București, cunoscutul ASCAR.

Dr. E. ȘERBĂNESCU

DRUMUL POLIETILENEI

- ZECE MILIOANE DE SACI DIN MATERIAL PLASTIC PENTRU ÎNGRĂȘĂMINTE CHIMICE.
- MAI TARE CA RAFIA.
- 1 200 HECTARE DE LEGUME PROTEJATE CU FOLII PLASTICE.

Ploiești — cunoscut în țară și peste hotare de peste o jumătate de veac ca oraș al petrolului — a dobîndit în ultimii ani și faima de citadelă a petrochimiei românești. Aici se fabrică, din produse petrochimice (produse rezultate în urma prelucrării industriale a țițeiului, gazului metan, gazelor de sonde) însemnate cantități de materii plastice, degermanți și alte sortimente cu largi utilizări în toate ramurile economiei naționale.

Printre produsele petrochimice, născute la Ploiești, la loc de frunte se înscrie polietilena. Fabrica respectivă, din cadrul Combinatului petrochimic Ploiești, produce anual 24 000 tone de polietilenă, cantitate care dacă ar fi transformată în folii subțiri ar putea acoperi de 500 de ori drumul care leagă Ploiești de București.

Un domeniu în care polietilena își spune tot mai mult cuvîntul este agricultura. La Fabrica de prelucrare a maselor plastice de la Buzău a intrat recent în funcțiune o secție modernă de saci din polietilenă. Procesul de transformare a „perlelor” de polietilenă, sosite de la Ploiești, în folii iar apoi în saci, este automatizat. Înainte de înfășurarea pe bobine, foliile de polietilenă sînt supuse acțiunii unei instalații de îngălțare frecvent care pregătește suprafața acestora pentru a primi culoarea dorită. Mașini moderne suddează și decupează sacii în timp ce dispozitive acustice și optice semnalează fazele proceselor tehnologice. Circa 10 milioane de saci din polietilenă vor fi trimiși anual la unitățile agricole pentru ambalarea îngrășămintelor chimice. Acestea vor fi astfel depozitate în condiții optime, fiind ferite de acțiunea umidității.

Fiindcă e vorba de saci, iață o realizare interesantă a specialiștilor de la Institutul de cercetări chimice din București. Ei au obținut un înlocuitor de rafie din polietilenă și anume fișii înguste de polietilenă întărită prin tragere. Prin țeserea acestor fișii se realizează o pînză din care se pot confecționa saci care au rezistență mai mare ca rafia și care permit o per-

fectă aerisire a produselor agricole transportate.

O mare eficiență economică prezintă utilizarea maselor plastice în legumicultură. Este motivul pentru care industria noastră chimică acordă o mare atenție sporirii producției de folii din polietilenă. Fabricile de prelucrare a maselor plastice din Iași și București produc, prin procedeu suflării, folii din polietilenă cu grosimi de 0,04—0,15 mm și cu o lățime de pînă la 1 700 mm. La București, prin tragere, se realizează folii cu grosimi de 0,25—0,30 mm, cu lățimi de 140 cm. La Fabrica de mase plastice

Secția saci din polietilenă

Buzău s-a prevăzut construirea unei instalații pentru producerea foliilor cu lățimi de 4 mm.

Efectele folosirii acestor folii sînt spectaculoase. Protejate de pelicula plastică, legumele se dezvoltă mai repede și se pot culege eu 10—12 zile mai devreme; terenul poate fi folosit mai intensiv, obținîndu-se pe aceeași suprafață 2—3 recolte pe an.

În anii cincinalului, producția de mase plastice va crește în continuare; însemnate cantități de polietilenă vor fi dirijate spre uzinele de prelucrare care o vor transforma în tot mai multe produse destinate industriei și agriculturii. În afară de folii pentru protejarea culturilor, se prevede ca din polietilenă să se producă și conducte flexibile pentru irigații.

S. SIGARTĂU

MICĂ ENCICLOPEDIÉ AGRICOLĂ

ECTOPARAZITE. Ciuperci parazite care se dezvoltă la suprafața organelor atacate introducînd în acestea un fel de prelungiri fine ce servesc la sugerea substanțelor hrănitore din țesuturile servite atacate. Produc boala numită ectoparazitoză (ex. făinarea).

ENDOPARAZITE. Ciuperci parazite cum este de exemplu Synchatrium endobioticum sau rîia neagră a cartofului, care se dezvoltă în interiorul țesuturilor plantei atacate sau între celulele ce formează țesuturile. Ciupercile endoparazite provoacă boli grave la multe plante de cultură, determinînd scăderea recoltelor. Pentru a se înlătura acțiunea lor dăunătoare se aplică măsuri cu caracter preventiv. Din grupa endoparazitelor fac parte și unele organisme animale care parazitează sîngele, ficatul, intestinalele animalelor.

ENZIME (fermenți). Substanțe de natură albuminoidă produse de către materia vie a celulelor. Ele determină grăbirea diferitelor reacții de formare a substanțelor complexe din substanțe mai simple, de descompunere a substanțelor complexe în substanțe mai simple, reacții de oxidare (ardere chimică) etc. din corpul plantelor și animalelor, microorganismelor. Prin această acțiune a lor, enzimele au rol fundamental în reglarea proceselor metabolice de creștere, regenerare, dezvoltare etc. Multe procese enzimice sînt folosite în practica de fiecare zi la dospirea pîinii, fabricarea berei, acirirea vinului, transformarea mustului în vin etc.

EREDITATE. Insușirea generală a organismelor vii (plante și animale) prin care acestea au putința de a transmite la urmași caracterele lor în urma procesului de încreuciere sexuată (fecundarea) sau vegetativă (altorea).

ETIOLARE. Fenomen care apare la plantele ce cresc la întuneric. Se manifestă prin alungirea exagerată a tulpinilor, prin micșorarea și albirea frunzelor din cauza lipsei de clorofilă, lipsa de lemnificare a tulpinilor etc. Etiolarea se practică de om în legumicultură cu scopul de a obține sparanghel fraged, iar în pomicultură la butasi pentru a se ușura înrădăcinarea.

EXFOLIAREA SCOARȚEI RAMURILOR. Boală a pomilor fructiferi (scoarța ramurilor) și la arborii din pădure provocată de ciuperca parazită Physalospora cydoniae. Se localizează mai ales pe ramuri unde scoarța se înnegrește și prezintă crăpături neregulate care se pot dezvolta și în profunzime.

Orașele lumii

VENEȚIA

Dacă nu-ai lăsat încă ceva unde este orașul Veneția, ignorând geografia și răspunde, fără să știi, că acolo unde apa și pământul se înfrățesc, contopindu-se în așa măsură încât nu-ți dai seama când se sfârșește împărăția apelor și începe cea a pământului.

Apele Adriaticii, aflate în continuă mișcare, pătrund în oraș prin lagune de parcă-ar fi pompate de-o inimă invizibilă. Gondola și cîntecul — legate de secole între ele și ajunse la apogeu în vremea cînd Carlo Goldoni țesea, lângă fontane, celebrele povești de dragoste — străbat Veneția de la un capăt la altul. La apropierea lor, pescărușii țîșnesc de sub case și, urcîndu-se pe coamele valurilor, pornesc cu ele în larg.

La căderea nopții pământul și apa sînt feeric și egal iluminate. Pădurea de stee electrice păstrează forma tradițiilor lampioane, ce luminează drumul dogilor.

De la gară, — ocolind bazarele cu bibelouri, pliante, gondole minuscule și alte mărunțișuri ce au imprimate pe ele vestigiile orașului — hidrobul se îndreaptă spre Piața San Marco trecînd pe sub celebra „Punte a suspinelor”. Ne-am amintit că în urmă cu aproape 500 de ani, spre aceeași piață se îndrepta Ion Țamblac, solul lui Ștefan cel Mare, venit la Veneția pentru a înștiința pe Marele Doge despre victoria Domnului Moldovei obținută în luptele cu turcii la Podul Înalt și a-i solicita sprijin. Poate că același sol a adus cu el, la întoarcere, parte din podoabele venețiene ce se află astăzi în turnul muzeului de la Putna.

Piața San Marco este dominată de bazilica cu același nume, construită în stil bizantin, care se impune prin dimensiune și frumusețe. Mozaicul de aur al lui Veronese, care se așterne din dreapta și stînga intrării pînă la înălțimea bolților, pare un covor țesut, în proporții simetrice, din soare și pământ. Pinzele lui Carpaccio, așe-

zate în stînga bazilicii, se armonizează în culori și spații cu obiectele dăltuite din marmură colorată, dînd împreună interiorului imens al bazilicii, o piozitate și măreție rar întîlnite.

Palatul dogilor, construit în vremea cînd Petru Cercel se afla la Veneția pentru a solicita ajutor în vederea răscumpărării de la Poartă a tronului pierdut, străjuiește piața, reamintînd de gloria „falconei Veneții”. Construit inițial în stil sobru, iar apoi ornamentat în permanență în cursul vremilor, acest palat, privit din partea opusă a pieții, pare un uriaș ridicat din mare, aducînd cu el podoabe de-o neasemuită frumusețe. Străjuiește în intrare de statuile impunătoare ale lui Marte și Neptun, palatul poate fi asemuit cu homerul Olimp, gata să primească zeii la sfat. Cu aproape 250 de ani, în urmă, în aceste săli, stolnicul Constantin Cantacuzino studia cu sîrguință organizarea diplomației venețiene, care avea să-i folosească mai tîrziu în rodnică-i activitate.

„Campaniile” domină, prin înălțimea lor, întreaga Piața San Marco și chiar întreaga Veneție. De aici siluetele de bronz ale cavalerilor medievali din turnul bisericii din stînga, (care prin bătăi de ciocane vestesc scurgerea timpului), ni se dezvăluie în toată amănunțimea lor. Tot pe terasă, pilnia de metal a automatelor ne informează și ne conduce privirea spre plaja de la Lido, care privită de aici are forma unei cruste.

Farmecul lui San Marco îl constituie însă forța multitudini de oameni care vorbesc diferite limbi, ce începe cu zorile și dispore cu lucreții. Miile de porumbei te întîmpină la tot pasul. Ei se rotesc și saltă în unduirea lină a valsurilor lui Strauss, cîntate de orchestrele instalate în pătratul pieții.

Orașul are străzi înguste. Clădirile aparțin secolelor trecute, fiind construite pe insule sau pe piloni îngroșați adînc în mare. Fațadele lor, ne-

schimbate de sute de ani, sînt îndreptate, una spre mare, iar cealaltă spre uscat.

Am străbătut străzi ale căror case abundă în ornamente și statuete, reprezentînd figuri din basme, eroi antici sau cavaleri medievali, case cu balcoane înalte din care se revarsă flori multicolore. Ne-am oprit la biserica Santa Maria dei Frari, de unde savantul Nicolae Iorga admira, prin geamurile chiliilor franciscane, cerul și stelele Veneției.

Continuînd drumul prin Veneția am ajuns la Lido, locul unde înfrățirea apei cu pământul ia sfîrșit, cea dintîi desfășurîndu-se nestingherită pe întinderi necuprinse. Plaja de la Lido, cu nisipul cernut de sîta vînturilor și stropită de apele mării, a cedat o bună parte din suprafața ei cabinelor care, strîns lipite una de alta, se înșiră pe o distanță de cîteva kilometri. Cel ce vine la Lido, pentru prima oară, va găsi, pe marginea soselei ce străjuiește plaja, arbori cu coroane largi, hoteluri și restaurante cu firme și reclame luminoase, baze și tarabe în care venețienii își conving oaspeții că nu se poate pleca de

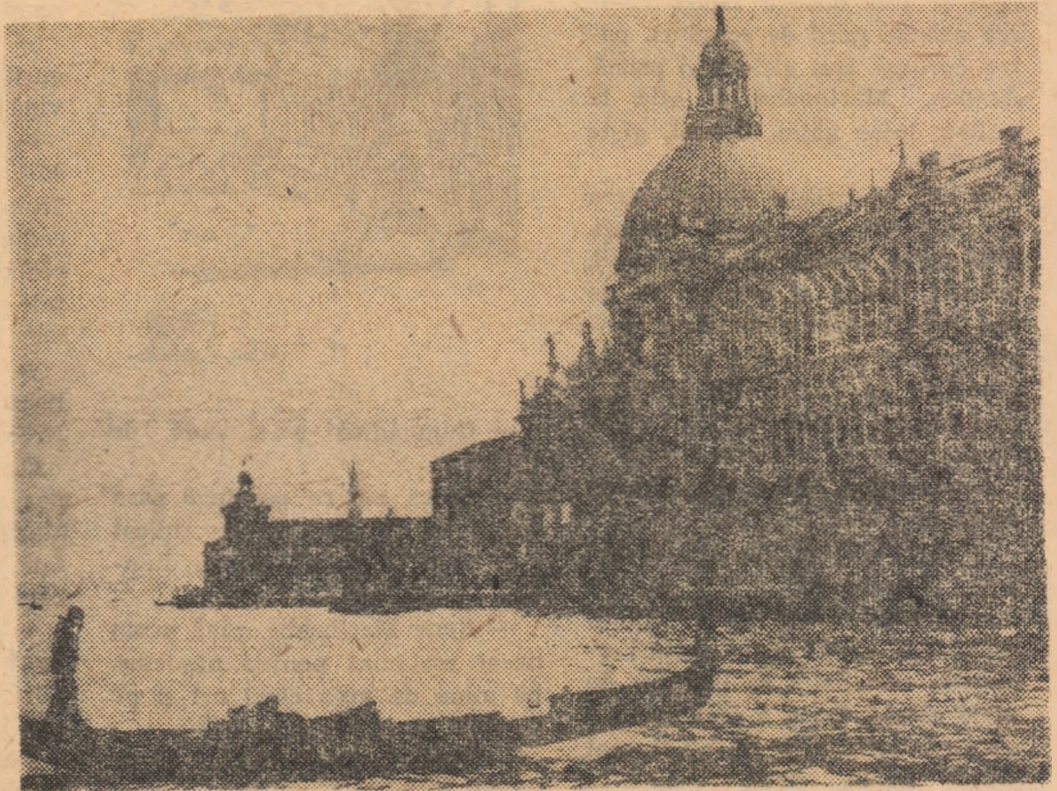
aici fără un „souvenir”, cît de mic ar fi el.

Reîntorcîndu-ne pe Canalul Grande ne oprim lângă impunătoarea clădire a Santei Maria della Salute. Impodobită cu multă migală de mîinile pricepute ale meșterilor venețieni; biserica San Giorgio, Giudecca. Îți atrage atenția prin turnul ei în formă de sulită; clădirile ale căror scări încep din apă. Am ascultat tînguirea valurilor sub ferestrele gondolierilor.

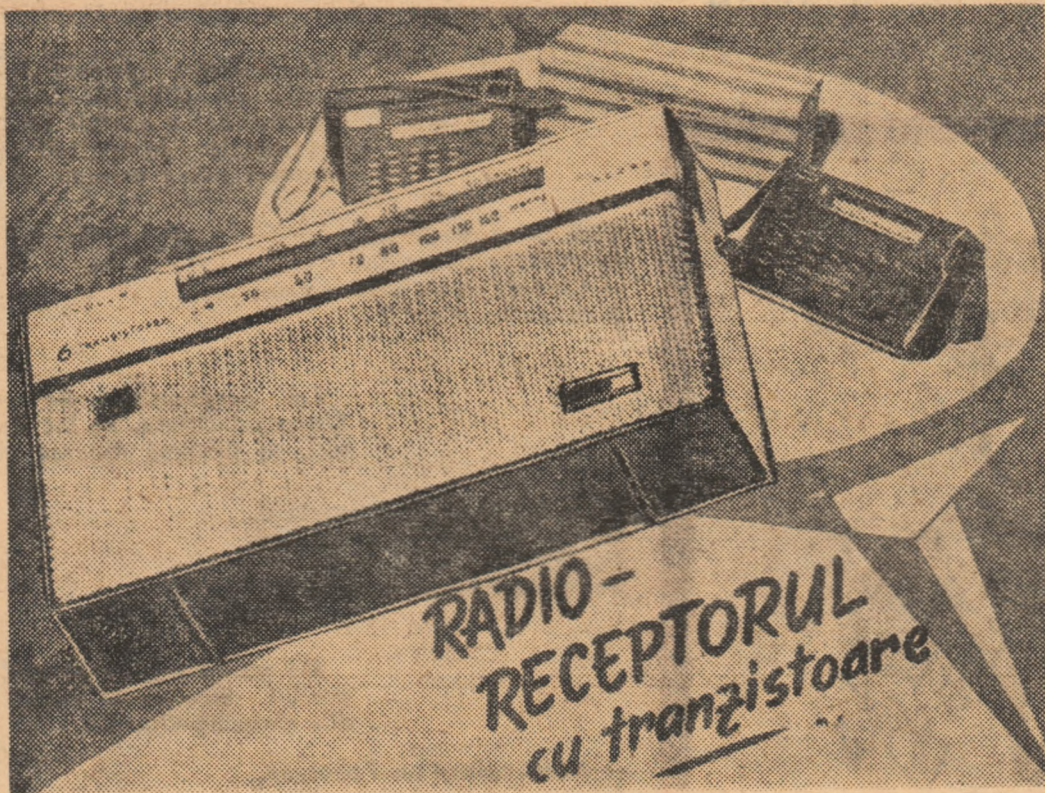
Cînd am părăsit Veneția, soarele își retrăgea razele de pe întinsul cerului și le concentra în discul său de aramă incandescentă, luminînd doar norii din apropiere. Aceștia, imprumutînd culoarea de foc, reflectau pe fondul de azur al cerului personaje de basm. În gînd ne-au revenit versurile marelui nostru Eminescu:

„Okeanos se plînge pe canale...
El numa-n veci e-n floarea tineretii,
Miresei dulci i-ar da suflarea vieții,
Izbește-n ziduri vechi, sunînd din valuri”.

V. ȘERBAN

Aspect obișnuit din Veneția: Gondolă pe canalul Grande

Radioreceptorul portabil — Electronica S 631-T este echipat cu 6 transistoare și 2 diode cu germaniu.

Radioreceptorul este îmbrăcat într-o husă de piele, are o antenă interioară de ferită și permite audierea emisiunilor din gamele de unde lungi și unde medii.

SE VINDE ȘI CU PLATA ÎN RATE.

Se găsesc la magazinele universale și de specialitate ale cooperativelor de consum.

LOZ ÎN PLIC

Zi de zi crește numărul celor care cîștigă autoturisme la Loz în plic.

De la începutul anului, la Loz în plic au fost cîștigate peste 70 autoturisme.

În ultimele zile au fost cîștigate autoturisme de participanți din comuna Tițești, raionul Pitești, comuna Docnecea, raionul Reșița, Tg. Jiu, București, comuna Ștorobăneasa, raionul Alexandria, Ploiești, Oradea, Focșani ș.a.

În afară de autoturisme au mai fost atribuite peste 50 cîștiguri de cîte 20 000 și 10 000 lei unor participanți din comuna Somova, raionul Tulcea, Sighet, Brașov, Bistrița, Deda, comuna Cornu, raionul Cîmpina, Reșița, Constanța, comuna Bucium, raionul Cîmpina ș.a.

Rețineți! Cu trei lei puteți cîștiga la Loz în plic 20 000 lei, 10 000 lei, 5 000 lei și alte numeroase premii în bani.

Cu 6 lei puteți cîștiga: autoturisme de diferite mărci, motociclete, motorete, scutere, televizoare, frigidere și alte numeroase cîștiguri în bani și obiecte.

Oriunde vă aflați,

JUCAȚI

LA

LOZ ÎN PLIC

Certărețul

Marinache locuiește spre capul satului. Are curte, în curte are purcei, are un dulău, are păsări, are nevastă, într-un cuvânt are omul tot ce-i trebuie. Are și vecini. Și vecinii trebuie, dacă-s buni și săritori. Cu Marinache însă altul e ba-lul. El nu are nevoie de vecini pentru că — zice el — vecinii îmi fac sînge rău, îmi fac necazuri, îmi fac nopți nedormite. La drept vorbind, toate astea și le face el singur. Dar să ne explicăm :

Marinache se învecinează la sud-est cu gardul de nuiete al lui Gavrilă, iar la nord-vest cu gardul de scinduri al lelei Floarea. Pe scurt, Gavrilă are un gard de nuiete, opt găini, patru rațe și trei boboci. Lelea Floarea are un gard de scinduri, patru curcani, trei găște și o pisică. Așadar, Marinache se află la mijloc, între găini, boboci, găște și nuiete.

Și nea Gavrilă și lelea Floarea sînt oameni de treabă, așezați. Mai puțin așezați sînt curcanii, bobocii, pisica și ciinele. Și de aici toată nenorocirea. Se întîmplă uneori ca vreo găină să se strecoare în curtea lui Marinache, printre nuiete. Și Marinache se pornește ca o furtună :

— Gavrilă !... Să-ți ții găina de scurt, auzi !...

— Iartă-mă, vecine, uite că vin acum și-o gonesc !

— Acum ? După ce a năvălit în ograda mea ? Hai ? Asta-i educația ce-i dai ? Te lași dus de niște găini ? Dacă o mai prind o singură dată, află că nu-ți mai trimit înapoi decît penele !... Să-ți țină de moale.

Și uite așa e în stare să facă tărăboi o zi întreagă, fără să obosească, pentru ca a doua zi să-și întoarcă gura spre nord-vest, adică spre lelea Floarea :

— Ascultă, lele !... Astă-noapte, pisica dumitale a sărit gardul la mine în curte !

— Cum ai ghicit că era pisica mea ? Avea semnătura pe coadă ?

— Degeaba rizi ! Am recunoscut-o după voce. Miaună gros !...

— Și ce-ai vrea ? Să-i dau Sirocol să miaune subțire ? Fii serios, bade Marinache... Prea ești certăreț !

— Dacă nu-i pui în vedere pisicii să-și vadă de treabă, te reclam din nou la sfat.

— Cum adică să-și vadă de treabă ?

— Adică s-o ții pe lîngă casa dumitale. Că nu mi-am ridicat gard nou să se antreneze dumneaei la sărituri !...

— Nene Marinache, pînă acum ne-ai reclamat pentru nimicuri, pe mine de vreo cinci ori și pe Gavrilă de vreo șase ori.

— Puțin !... Față de cele 20 de păsări pe care le aveți sînt prea puține reclamații ! Nici măcar două plîngerî de fiecare oră-tanie.

— Ii ia cu binîșorul lelea Floarea :

— Dar cînd a intrat porcul dumitale la mine în curte și mi-a distrus straturile de ceapă ?

— Ceapă ! Mare lucru ! Cinci

legături de-un leu ! Uite pentru ce face dumneaei tărăboi.

— Dar nu ți-am făcut nici un fel de tărăboi. Nici nu te-am reclamat. Și nici nu ți-am sărit în cap atunci cînd Grivei al dumitale mi-a fugărit rațele...

— Și ce, mă rog, ți le-a gonit în tîgala mea ? Tot în tîgala dumitale au ajuns ! Poftim ! Te văzuși acum și avocata rațelor ! Mama bobocilor la tavă !...

— Eu nu te-am reclamat niciodată. Că nu are rost ceartă între vecini !...

— Ce-ai cu mine, lele Floarea ? Ce-ai cu mine ?... Nu-ți plac ochii mei ?...

— Ba ochii dumitale ne plac — răspunde de după nuiete nea Gavrilă — dar gura dumitale nu ne place !...

— Care va să zică, voi doi cu gurile pe mine și tot eu sînt de vină !

— Nea Marinache, încearcă să-l potolească Gavrilă, nu șade frumos ca între vecini să ne iscodim și să fie zîzanie ori să ne reclamăm !... Dacă găinile dumitale, toată ziua dau buzna în curtea mea, m-am plîns cui va ?

— N-ai decît să-ți ascunzi în hambar cocoșii și n-or mai da tircoale găinile mele...

Cînd, deodată, lelea Floarea și nea Gavrilă, băgară de seamă că Marinache se îngălbenește la față, ridică brațele în sus și începe a striga :

— Grivei ! Arză-te-ar focul !... Lasă găinile în pace !... Grivei !... Săriți ! Dulăul îmi omoară găinile !...

Degeaba ! Ori Grivei era prea înfuriat, ori Marinache nu-i vorbea prea lămurit, dar în următoarele citeva clipe, dulăul lui Marinache dăduse gata o găină...

Gavrilă îi spuse mucalît : — Eu zic să te duci la sfat și să te reclami singur ! Că doar e ciinele tău !...

L. AVIAN

Deficiență

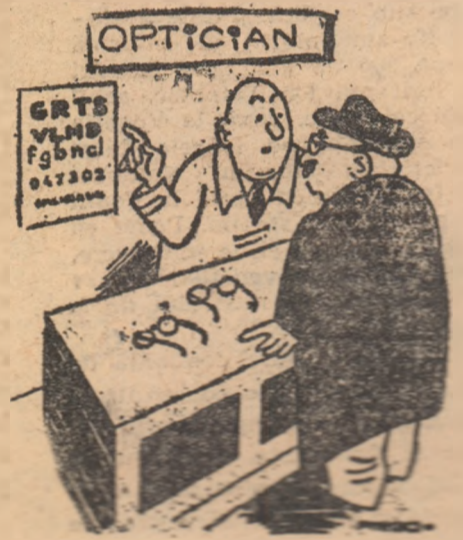
Măgarul s-a privit în geam,
Și-a zis în sine : — Văd că am
O coșogeamite ureche
Cum greu îi poți găsi pereche
Și nu încapе indoială
Că este foarte muzicală.
Ce-ar fi să mă apuc de studiu ?
Un lied, o arie, un preludiu
Și miine mă aud vecinii
Cîntînd din Verdi sau Puccini,

Povestea s-a-ntîmplat, se spune,
Pe cînd era măgarul june,
Dar anii au trecut în zbor
Și încă n-a ajuns tenor
Deși, în șapte, opt reprize
El face zilnic vocalize
Mișcînd, pe-un ritm din Traviata,
Podoabele de-un cot bucata.

*

Și ferm convins că-i talentat
Se-ntreabă supărat măgarul :
— De ce nu-s oare promovat
Că doară am urechi... cu carul ! ?

Stelian FILIP

— Acum vedeți mai bine ?
— Da, doamnă !

(Din „Paese sera”-Roma)

ȚEPI

Cooperativa agricolă de producție din Ghidicu-Oltenia, din „mărinimie” a achitat ratele pentru mobila cumpărată de șeful contabil Petre Firoiu.

Cică, omul, pe dreptate,
Se gîndește ne-ncetat :
— Cum de nu se vind în rate
Și mașinile „Fiat” ?

La cooperativa de consum Murgășul-Oltelu, în loc de greutăți, se folosesc diverse pietre.

Ei nu iau pietre la-ntîmplare,
Ci, conform mărfii. Bunăoară,
Pentru făină, pe cîntare,
Se folosesc pietre de moară.

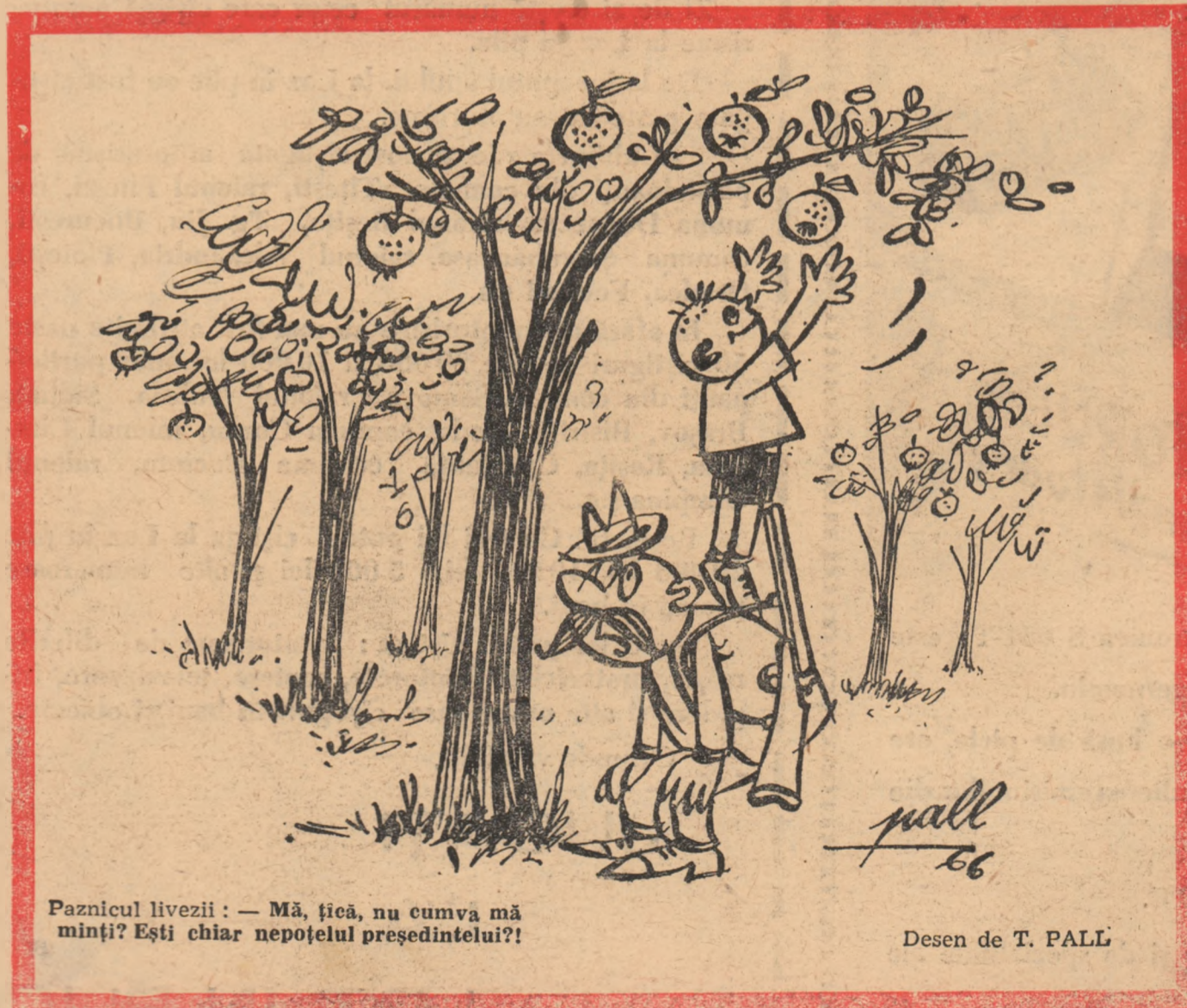
De multă vreme se amină racordul electric al dispensarului din Comana-Giurgiu.

— Acest racord nu-i necesar,
Își spun isteți cei vinovați,
Deoarece la dispensar
Lucrează oameni luminați !

Invățătorul Ștefan Jurcuț din Pesac-Banat este și director de cîmin, operator de cinema, cenzor la cooperativa de consum și membru în comisia de împăciuire.

Temîndu-se că și-o ieși din fire
Cei de la sfat îl puseră atunci
Și în comisia de-mpăciuire
Ca să se-mpace cu atîtea munci.

V. D. POPA

Paznicul livezii : — Mă, fiică, nu cumva mă minți ? Ești chiar nepoțelul președintelui ? !

Desen de T. PALL